LT

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROSISTEMA

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2011 m. vasario 1 d.

dėl nacionalinių pinigų politikos operacijų taisyklių dalinių pakeitimų, siekiant jas labiau suderinti su Eurosistemos taisyklėmis

(CON/2011/7)

Įžanga ir teisinis pagrindas

2010 m. gruodžio 10 d. Europos centrinis bankas (ECB) gavo Lietuvos banko prašymą pateikti nuomonę dėl Tinkamo turto Lietuvos banko kredito operacijoms užtikrinti atrinkimo, įvertinimo ir skelbimo taisyklių naujos redakcijos (toliau – taisyklių projektas).

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi ir 1998 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimo 98/415/EB dėl nacionalinių institucijų konsultavimosi su Europos centriniu banku teisės akto projekto nuostatų klausimais[1] 2 straipsnio 2 dalimi, nes taisyklių projektas susijęs su valstybės narės, kurios valiuta nėra euro, pinigų politikos priemonėmis. Vadovaudamasi Europos centrinio banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Taisyklių projekto tikslas

Taisyklių projektu iš esmės siekiama Lietuvos banko pinigų politikos operacijų taisykles labiau suderinti su Eurosistemos taisyklėmis: a) atskiriant tinkamumo kriterijus, taikytinus turtui, naudojamam dienos paskoloms eurais užtikrinti, ir turtui, naudojamam visoms kitoms Lietuvos banko kredito operacijoms užtikrinti, b) nurodant tinkamam turtui taikytinus kredito standartus, c) pinigų politikos taisyklėse darant nuorodas į Eurosistemos pinigų politikos taisykles.

2. Bendros pastabos

2.1 Nors valstybės narės, kurių valiuta nėra euro, išlaiko savo įgaliojimus pinigų politikos srityje, joms yra naudinga palaipsniui siekti suderinamumo su ECB pinigų politikos įgyvendinimui taikomomis taisyklėmis, kad jose veikiančios kredito įstaigos galėtų susipažinti su reikalavimais, kurie bus taikomi toms valstybėms narėms įsivedus eurą. Toks laipsniškas derinimas iki euro įvedimo prisidės prie sklandžios nacionalinio centrinio banko integracijos į Eurosistemą.

1 OL L 189, 1998 7 3, p. 42.

2.2 Anksčiau ECB yra pateikęs pastabų dėl kitų Lietuvos pinigų politikos priemonių taisyklių, pirmiausia Lietuvos privalomųjų atsargų sistemos[2]. Savo nuomonėse ECB pabrėžė poreikį toliau derinti Lietuvos privalomųjų atsargų sistemą su Eurosistemos standartais, įskaitant tai, kad, Lietuvai įsivedus eurą, Lietuvos kredito unijoms bus taikomi Eurosistemos privalomųjų atsargų reikalavimai. ECB pažymi, kad visos anksčiau pateiktos pastabos dėl Lietuvos privalomųjų atsargų sistemos vis dar galioja.

2.3 ECB pritaria taisyklių projekto nuostatoms, kuriomis prisidedama prie Lietuvos banko pinigų politikos operacijų taisyklių derinimo su Eurosistemos pinigų politikos operacijų taisyklėmis.

3. Konkrečios pastabos

3.1 *Taisyklių projekto poveikis pasirenkant turtą, tinkamą Lietuvos banko kaip prisijungusio centrinio banko dienos paskoloms TARGET2 užtikrinti*

3.1.1 Lietuvos bankas yra sudaręs su Eurosistemos centriniais bankais susitarimą dėl prisijungimo prie Transeuropinės automatizuotos realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistemos (TARGET2)[3]. Šiame susitarime, *inter alia*, nurodyta, kad prisijungę centriniai bankai vadovaujasi 2007 m. balandžio 26 d. Gairėmis ECB/2007/2 dėl Transeuropinės automatizuotos realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistemos (TARGET2)[4], atsižvelgdami į abipusiškai sutartus atitinkamus patikslinimus ir pakeitimus.

3.1.2 Lietuvos bankas, kaip prisijungęs centrinis bankas, gali teikti dienos paskolas TARGET2 savo dalyviams laikydamasis tam tikrų sąlygų. Tokios dienos paskolos turi būti užtikrintos tinkamu turtu, kuris atitinka tuos pačius kokybės standartus ir kuriam taikomos tokios pat vertinimo ir rizikos kontrolės taisyklės, kokios nustatytos Eurosistemos pinigų politikos operacijoms tinkamam turtui[5]. Taigi, teikdamas dienos paskolas TARGET2 ir šiame kontekste rinkdamasis tinkamą turtą, Lietuvos bankas yra saistomas Eurosistemos pinigų politikos taisyklių, nustatytų 2000 m. rugpjūčio 31 d. Gairėse ECB/2000/7 dėl Eurosistemos pinigų politikos priemonių ir procedūrų[6] (toliau – bendrieji dokumentai).

3.2 *Dienos paskoloms eurais taikytinų taisyklių patikslinimas*

Taisyklių projektas taikomas visoms Lietuvos banko kredito operacijoms, įskaitant dienos paskolas eurais. Kadangi Lietuvos bankas yra saistomas bendrųjų dokumentų tik dienos paskolų eurais TARGET2 užtikrinimo įkaitu kontekste, ECB pritaria tam, kad taisyklių projekte patikslinama: a)

---

2 Žr. nuomones CON/2005/8 ir CON/2008/66. Visos nuomonės skelbiamos ECB svetainėje www.ecb.europa.eu.

3 Nedalyvaujančių valstybių narių nacionaliniai centriniai bankai gali prisijungti prie TARGET2 tik tuomet, jei sudaro susitarimą su Eurosistemos centriniais bankais (žr. Gairių ECB/2007/2 4 straipsnį).

4 OL L 237, 2007 9 8, p. 1.

5 Gairių ECB/2007/2 III priedo 4 dalyje nustatyta: „Dienos paskola užtikrinama priimtinu įkaitu ir suteikiama įkaitu užtikrintų dienos sąskaitos kreditų pavidalu ir (arba) dienos atpirkimo sandoriais, atitinkančiais papildomus minimalius bendrus požymius (įskaitant juose išvardytus įsipareigojimų nevykdymo atvejus ir iš jų kylančias pasekmes), kuriuos Valdančioji taryba nustato Eurosistemos pinigų politikos operacijų atžvilgiu. Priimtinas įkaitas yra sudarytas iš to paties turto ir priemonių, kaip ir Eurosistemos pinigų politikos operacijų priimtinas turtas, ir jam taikomos tokios pat vertinimo ir rizikos kontrolės taisyklės, kokios nustatytos Gairių ECB/2000/7 I priedėlyje“.

6 OL L 310, 2000 12 11, p. 1.

kokie tinkamumo kriterijai[7] yra taikytini turtui, naudojamam dienos paskoloms eurais TARGET2 užtikrinti, ir b) kokie tinkamumo kriterijai yra taikytini turtui, naudojamam kitoms Lietuvos banko kredito operacijoms užtikrinti. Tačiau ECB rekomenduoja, kad būtų aiškiau atskirtos ir kitos taisyklės, ypač kredito standartai – įskaitant kredito reitingų taisykles ir garantijas, ir rizikos kontrolės priemonės – įskaitant atitinkamus įvertinimus mažesne nei rinkos verte.

3.3 *Papildomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte dėl valiutos*

ECB sutinka su papildomu 2 % iš rinkos vertės išskaitomu dydžiu, taikomu vertinant litais išreikštus vertybinius popierius, kuriais užtikrinamos Lietuvos banko dienos paskolos eurais[8]. Glaudus kasmetinis bendradarbiavimas su ECB ateityje užtikrintų, kad valiutos rizika yra tinkamai valdoma ir yra atsižvelgiama į besikeičiančias aplinkybes rinkose bei kitus galimus veiksnius.

3.4 *Nuorodos į Eurosistemos pinigų politikos taisykles*

Kai kurios taisyklių projekto nuostatos pakartoja bendrųjų dokumentų nuostatas jų nepatikslindamos. Kitos bendrųjų dokumentų nuostatos yra patikslinamos siekiant atspindėti Lietuvos rinkos ypatybes, pavyzdžiui, nustatant, kad, *inter alia,* priimami tik Lietuvos centriniame vertybinių popierių depozitoriume registruoti vertybiniai popieriai[9] ir tik tos garantijos, kurios reguliuojamos Lietuvos įstatymų[10]. Be to, yra nemažai tiesioginių nuorodų į bendruosius dokumentus.

ECB rekomenduoja: a) jei konkrečia nuostata yra siekiama pakartoti bendrųjų dokumentų nuostatas jų nepatikslinant – naudoti nuorodas į bendruosius dokumentus, ir b) kartoti bendrųjų dokumentų nuostatas nacionalinėse taisyklėse tuomet, kai jos papildomai patikslinamos. Bet kuriuo atveju turi būti užtikrinta, kad: a) yra aišku, kurios bendrųjų dokumentų taisyklės yra taikomos ir kur yra nukrypstama nuo tokių taisyklių, ir b) Lietuvos banko dienos paskolų eurais TARGET2 užtikrinimui įkaitu taikomos nacionalinės taisyklės atitinka bendruosiuose dokumentuose nustatytus minimalius reikalavimus. Tai reiškia, kad bet koks nukrypimas nuo bendrųjų dokumentų taisyklių yra leidžiamas tik tuomet, jei juo nustatomi labiau ribojantys tinkamumo kriterijai.

Ši nuomonė bus skelbiama ECB svetainėje.

Priimta Frankfurte prie Maino 2011 m. vasario 1 d.

[parašas]

ECB pirmininkas

Jean-Claude TRICHET

---

7 Įskaitant turto rūšį, priimtinas rinkas, valiutą, atsiskaitymų procedūras, emitento/garanto tipą/įsteigimo vietą, emisijos vietą.

8 Taisyklių projekto 19 punktas.

9 Taisyklių projekto 6.8 punktas.

10 Taisyklių projekto 11.4 punktas.